

Patiesais labuma guvējs biedrībās

MAIJS, 2018

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

1. Patiesais labuma guvējs (PLG) biedrībās

- PLG ir fiziskā persona, kurai faktiski pieder vai kas faktiski kontrolē juridisko personu, tās darījumus. PLG jēdzienam nav saistības ar sabiedriskā labuma organizācijas statusu!
- Biedrība neveic komercdarbību (kā, piemēram, SIA), tāpēc PLG noskaidrošanā jāņem vērā biedrības darbības būtība, struktūras īpatnības. Katrā biedrībā situācija vērtējama individuāli.
- Fiziskās personas reģistrācija par PLG konstatē faktisko situāciju, līdz ar to reģistrācijas rezultātā PLG nerodas īpašas saistības.
- **Saskaņā ar likumu biedrībā, kas funkcionē atbilstoši likuma burtam un garam, PLG parasti nebūs noskaidrojams, izņemot, piemēram, gadījumus, kad:**
  - trešā persona vai atsevišķs biedrs ir tas, kas faktiski kontrolē biedrības darbību, pārsniedzot normatīvajos aktos noteikto ietvaru;
  - biedri slēguši līgumus, kā rezultātā palielināta citas personas netieša kontrole pār biedrību;
  - biedri darbojas cita mērķa, ne statūtos noteiktā, sasniegšanai;
  - biedrībā faktiski nav aktīvu biedru un to vada tikai valde, tad PLG ir valdes loceklis.

2. Ņem vērā, ka:

- **FKTK izdotie Klientu padziļinātās izpētes noteikumi** paredz, ka biedrības statuss pats par sevi ir viens no apstākļiem, kas klienta riska vērtējumā ir risku paaugstinošs faktors, izņemot gadījumu, kad biedrība ir sabiedriskā labuma organizācija;
- bankas neprasa informāciju aiz ziņkārības, bet gan tādēļ, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas riskus. Ja informācija netiek sniegta vismaz minimālā apjomā, Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 28. pants pieprasa izbeigt sadarbību ar klientu;
- banka bez biedrības pārstāvju sadarbības nevar zināt vai pieņemt, vai biedrības darbība rada vai nerada noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku;
- banku politikas un procedūras, kā arī risku gradācija atšķiras. Biedrības vērtējums var atšķirties, ņemot vērā darījumus, ko veic biedrība, un to, kas ir tās amatpersonas.

Uzņēmuma reģistra un bankas darbības PLG noskaidrošanā atšķiras – Uzņēmumu reģistrs vadās pēc personas sniegtās informācijas, savukārt bankai jāvadās ne tikai no reģistrētās informācijas Uzņēmumu reģistrā, bet arī jāveic detalizēta izpēte, nodrošinot finanšu līdzekļu izcelsmes un rīcības ar tiem pārbaudi.

3. Uzņēmumu reģistrā

Biedrībā, kas funkcionē atbilstoši likuma burtam un garam, biedrības biedri realizē tiesības tikai kā biedrības biedri, un tādēļ UR reģistrējama informācija, ka “PLG nevar noskaidrot”, savukārt 1. punktā uzskaitītajos gadījumos - PLG ir attiecīgās fiziskās personas.

4. Bankā

Bankas noskaidrotā informācija par PLG var atšķirties no Uzņēmumu reģistrā norādāmās. Katrā gadījumā rīcība šādā situācijā būs atšķirīga, ņemot vērā konkrētos apstākļos (sk. iepriekš par PLG izņēmuma gadījumiem).

Gadījumos, kuros UR reģistrā norādīts, ka PLG nav iespējams noskaidrot, bankā, lai atbilstoši likumam veiktu klientu izpētes pasākumus –, kā PLG būs jānorāda vienu, vairākus vai visus valdes locekļus, ņemot vērā bankas vērtējumu par būtiskajiem apstākļiem.

Izņēmuma gadījumos, kas minēti 1. punktā, vērtēs katru situāciju atsevišķi, ņemot vērā arī to, vai likumā neparedzētas kontroles īstenošana pār biedrību neliecina par tik augstiem riskiem, kas liedz sadarbību ar attiecīgo biedrību.

Ja PLG ir politiski nozīmīga persona (piemēram, deputāts, ministrs, tiesnesis vai viņa radnieks), tad bankai var būt jāveic padziļinātā klienta izpēte, proti, būs papildus jāskaidro biedrības darījumi u.tml., ņemot vērā arī to, cik ilgs laiks pagājis no dienas, kad PLG vairs nav politiski nozīmīga persona.

Banka piedāvā pietiekami universālas anketas informācijas sniegšanai, ņemot vērā dažādās juridisko personu darbības formas un normatīvo aktu grozījumus. Neskaidrību gadījumā, lūdzu, jautāiet bankas darbiniekam, kuras anketas ailes biedrībām nav jāaizpilda.

Banka PLG informatīvi norādīs Valsts ieņēmuma dienesta uzturētajam Kontu reģistram pie informācijas par biedrības kontiem.